

تمرین تحویلی شماره ۱۳

فرض کنید که S بخشی از رویه $x^2 + y^2 + z^2 = 1$ است که بالای صفحه xy قرار می گیرد. هم چنین، فرض کنید N بردار قائم یکه بر S ، به سمت خارج S است و C مرز S و دارای جهت القایی از S است. میدان برداری F به صورت زیر مفروض است:

$$F(x, y, z) = (\sin y + \sin x + y, x \cos y, xz \sin y - z \cos x + 1)$$

$$\iint_S F \cdot N \, dS \quad \text{(الف) را بیابید.}$$

$$\oint_C F \cdot dr \quad \text{(ب) را بیابید.}$$

حل الف: سطح S قسمتی از رویه $x^2 + y^2 + z^2 = 1$ است که بالای صفحه xy قرار دارد. برای استفاده از قضیه دیورژانس سطح S_1 ، قسمتی از صفحه $z = 0$ را که به رویه S محدود شده است را اضافه می کنیم. از طرفی برای استفاده از قضیه دیورژانس قائم یکه باید روبه خارج سطح بسته مورد نظر باشد. بردار N که طبق فرض اینگونه است. بنابراین بردار N_1 را روی سطح S_1 روبه پایین می گیریم، در واقع داریم $N_1 = -k$. بعلاوه ناحیه مشخص شده توسط S_1 عبارتست از تمام نقاط صفحه xy که $x^2 + y^2 \leq 1$. حال با استفاده از قضیه دیورژانس داریم:

$$\iint_S F \cdot N \, dS + \iint_{S_1} F \cdot N_1 \, dS = \iiint_V \operatorname{div} F \, dV \quad \text{(۱ نمره)}$$

$$F(x, y, z) = (\sin y + \sin x + y, x \cos y, xz \sin y - z \cos x + 1) = (P, Q, R)$$

$$\Rightarrow \operatorname{div} F = \nabla \cdot F = P_x + Q_y + R_z = 0 \quad \text{(۱ نمره)}$$

$$\iint_S F \cdot N \, dS + \iint_{S_1} F \cdot N_1 \, dS = 0 \Rightarrow \iint_S F \cdot N \, dS = - \iint_{S_1} F \cdot (-k) \, dS \quad \text{(۱ نمره)}$$

$$\begin{aligned} \iint_S F \cdot N \, dS &= - \iint_{x^2+y^2 \leq 1} (xz \sin y - z \cos x + 1) \cdot (-1) \, dx dy \\ &= \iint_{x^2+y^2 \leq 1} dx dy = \pi. \quad \text{(۲ نمره)} \end{aligned}$$

در تابع داخل انتگرال $z = 0$ قرار داده شده است.

حل ب: S' رویه $x^2 + y^2 \leq 1$ است. و بردار قائم یکه آن $N = (0, 0, 1)$ است. (۱ نمره)
طبق قضیه استوکس داریم:

$$\oint_C F \cdot dr = \iint_{S'} \operatorname{curl} F \cdot N \, dS = \iint_{x^2+y^2 \leq 1} (h, g, Q_x - P_y) \cdot (0, 0, 1) \, dx dy \quad \text{(۲ نمره)}$$

$$= \iint_{x^2+y^2 \leq 1} (\cos y - \cos y - 1) \, dx dy = - \iint_{x^2+y^2 \leq 1} dx dy = -\pi. \quad \text{(۲ نمره)}$$